

IB 00-1b Batlhaping history and other data.
Batlhaping K32/22

Polêlô ya ga Mmuhêla wa Motlhaping ya re: "Nna ke Motlhaping tôta, gape ke wa losika lwa ga ~~Galeshewe~~ Galeshewe kgosi ya Batlhaping". Rrê e leng Kolosa o bolailwe kwa ntweng ya Dithakong le rraagwe Montshonyane. Ka nakô e o ke ne ke le mogolo mme dilô di le dintsi ke di bonye. Rona ka re ne re le basimane, ra bo re sia ka dikgomo re tsxa kwa nokeng e Tshêtlha. E rile re sa ntse re kgweetsa dikgomo ra utlwa marumô a tlhôbôlô tsa Maburu a na jaaka skete ke sehekô mo go rona mme ra latlha dikgomo ra sia.

E rile ntwa e halala mme Maburu a gapile dilô tsa Batlhaping ra boyra tla Griqualand. ~~Maburuxxaxgapikà~~

E rile re sa le batho ba ba Ntsha ra bo re na le melaô, le bônê Batlhaping ba ne ba na le melaô e e sa tlolweng ke opê wa bana kgotsa baagi ba motse. Go no go le makgotla a le mantsi mo nokeng e Tshêtlha. Go no go le Batlhaping ba ga Maidi ka bo o Tlhôbôlwana. Barolong ba ga Modimenyane-a-Nogeng le ba ~~Maogô~~ Maogô-oo-Tata le rraabô Mogolo Gopapanyane.

Ka nakô e o ke moragô ga ntwa ya ga Rra-Galase, e ka ne e 1887 le ka ~~1887~~ Re ne re le badumedi mme melaô ya bo-rra-rona re sa e dirisa.

Metse yôna e agiwa ka dikgotlhwana tsa thupa tsa matlhaje le maoka, mme go hapiwa ka kgobata ya metswê ya makhu. Tirô ya go aga ntlo e ne e dirwa ke basadi mme ba bitse ba bangwe ba ba x agileng le bônê gore ba tlê go ba thusa.

Ntlo e ne e rulelwa ka bojang kgotsa lotlhaka je le tekilweng. Thulêlô ya bojang e ne e dirwa ke basadi mme ba dirile bojalwa, go tlhabilwe podi ya tona gotlwe, podi e e tlhomolang diloka.

Motse wa Betswana e leng Batlhaping o no o sa agiwe hêla, go no go thapiwa ngaka gore e tle go raya mothêô wa ntlo. Ngaka

e o e ne e tla ka naka tsa dikgo le diphôlôhôlô di tletse ditlhare tse di kopantšweng le mahura a dibatana le tse dingwe. A tlhome dimapô a di tshesitse morêô. Jaanong a kope kgomo ya naka pedi.

Moloi o ne a sa itse go tsêna ka boloinyana jwa gagwê mo motsing, gonne ha a sa itse ha go railwe o tlaa êma pilara a sa tshikhinyege. Mme ha o mmuisse o tlaa gololêga.

Batlhaping ba ne ba sa je dilô tšotlhé le bana. E ne e re ha go tlhabilwe kgomo, e tlhabelwe kwa sakeng ke banna hêla; ba e bui ba ntaya letlalô ka metshe. E ne e dirwa selalô, e le nama ya télélé le namanyana ya ka mmotung e e tlaa jwang ke banna-bagolo le basadi-bagolo hêla. Ba apaa manyêtana kwa sakeng a jewa ke banna hêla. Manyêtana ke nama ya mokotla wa dinôka Dijô tsa basimane e le motsadišô. Motsadišô ke ntshothwane le pelo me ba di apêela kwa sakeng, ba bitse basimane ba bangwe ba metse e mengwe ba tle go kgôba ba je botlhé.

Ngati ke dijô tsa basadi hêla. Ya re ha banna ba sena go ja manyêtana ba re: Re ka itumêla ga se tsa rona borra, a di šwe di re xî rôbôrôbô tsa oo rra semang-mang". Mme banna ba motse ba re: "Re ka itumêla ga se tsa rona, e monate e sule, ha e tshela e botlhoko.

END. S. 226